

**UCHWAŁA NR XIV/111/2025
RADY GMINY RYCZYWÓŁ**

z dnia 22 sierpnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy
Ryczywół na lata 2025 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 poz. 1673) Rada Gminy Ryczywół uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XXIX/253/2017 Rady Gminy Ryczywół z dnia 30.08.2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ryczywół.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Ryczywół

Szymon Chmielewski

Załącznik do uchwały nr XIV/111/2025
Rady Gminy Ryczywół
z dnia 22 sierpnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY RYCZYWÓŁ
NA LATA 2025-2030**

Ryczywół, 2025 r.

SPIS TREŚCI

I	Wstęp	3
II	Podstawy prawne	4
III	Charakterystyka problemu przemocy domowej	5
IV	Diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Ryczywół	8
1.	Diagnoza zjawiska przemocy	9
2.	Wnioski i rekomendacje wynikające z „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Ryczywół”	12
3.	System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Ryczywół	12
4.	Analiza SWOT	16
V	Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy	17
1.	Adresaci Programu	17
2.	Realizatorzy programu	17
3.	Cel główny i cele szczegółowe	18
4.	Przewidywane efekty realizacji programu	21
5.	Źródła finansowania	21
6.	Monitoring i ewaluacja	22
VI	PODSUMOWANIE	22

I WSTĘP

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 poz. 1673 t.j.). Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym także w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), gdzie przemoc wskazana jako jeden z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom. Program wpisuje się także w zadania przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.). Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach prac w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Ryczywół oraz zapewnienia skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy, a także aktywizowania świadków i społeczności tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025–2030.

Zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Osoby lub rodziny doznające przemocy domowej pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Liczne badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonujące i bezpieczne środowisko rodzinne jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Problem ten dotyka społeczność lokalną i jest ściśle powiązana z innymi obszarami problemów społecznych. Rozwiązanie lub ograniczenie problemu przemocy winno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Przedstawiciele każdej z wymienionych instytucji mają do czynienia z innym aspektem tego zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę na stworzenie jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma charakter długofalowy; działania obejmują lata 2025-2030. Działania określone w programie mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi. Niniejszy dokument stanowi zaktualizowaną wersję „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2027”, który został przyjęty do realizacji na mocy Uchwały nr XXIX/253/2017 Rady Gminy Ryczywół z dnia 30 sierpnia 2017 r.

II PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U z 2024 r., poz. 1673). Wskazana ustawa definiuje pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy, określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Należy w tym miejscu podkreślić, że w 2023 r. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy przeszła gruntowną nowelizację. Najistotniejsze zmiany przepisów prawa dotyczące przeciwdziałaniu przemocy głównie dotyczyły: nazewnictwa oraz definicji - „przemoc domowa” zamiast „przemoc w rodzinie”. Poszerzono definicję osoby doznającej przemocy domowej, osoby stosującej przemoc domową oraz świadka przemocy domowej. Przemoc domowa nie dotyczy już tylko osób wspólnie zamieszkujących oraz prowadzących wspólne gospodarstwo domowe. Wprowadzono nowe zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Zaczęły również funkcjonować zasady realizacji procedury „Niebieska Karta” w oparciu o zmiany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta". Wszystkie te zmiany przełożyły się także na konieczność sporządzenia nowej diagnozy problemu przemocy domowej oraz zaktualizowania dotychczas realizowanych lokalnych programów przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025-2030 , został opracowany i realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 t.j.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz.17 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 t.j.),

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 t.j.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025-2030 jest on również zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.

III CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

W języku powszechnym „przemoc” kojarzona jest z sytuacją w której siła jednej osoby znacznie przewyższa siłę innej i jest wykorzystywana do czynów bezprawnych. Przyjmuje się, że przemoc to sytuacja w której narzucana jest komuś bezprawnie władza lub zachowanie wykorzystujące fizyczny przymus. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację. W literaturze przedmiotu ugruntował się termin autorstwa I. Pospiszyl, która definiuje przemoc w następujący sposób: „[...] są to wszelkie i nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnej relacji”.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 poz. 1673 t.j.) za przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazuje, że przez termin „osoba doznająca przemocy domowej” – należy to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej i gospodarowania,

h) małoletniego niezależnie od wspólnego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec ww. osób.

Natomiast definicja sprawcy określa, że osobę stosującą przemoc należy rozumieć jako pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec ww.

Literatura problemu wskazuje następujący sposób klasyfikacji zjawiska przemocy tj. podział na przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną oraz ekonomiczną itd.

2. **Przemoc fizyczna** – każde zachowanie względem innej osoby, którego celem jest zadanie fizycznego bólu, uszkodzenie ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienie życia. Może ona przybierać postać m.in. popychania, szarpania, bicia. Z uwagi na swój charakter to niezwykle niebezpieczna forma przemocy, gdyż może pozostawić trwałe ślady w postaci obrażeń lub doprowadzić do bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie mające na celu zmniejszenie poczucia własnej wartości; naruszanie godności osobistej osoby krzywdzonej, wzbudzenie w drugiej osobie strachu, pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem. To m.in. powtarzające się poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, brak wsparcia, uwagi, wymagania i oczekiwania, którym nie można sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi.
4. **Przemoc seksualna** – każde zachowanie mające na celu zmuszenie krzywdzonej osoby do podjęcia współżycia lub niechcianych czy nieakceptowanych praktyk i zachowań seksualnych. To także m.in. zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, zmuszanie do prostytucji, zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.
5. **Przemoc ekonomiczna** – to sytuacja w której celem sprawcy jest ekonomiczne i bytowe uzależnienie od siebie osoby krzywdzonej. Polega na odmawianiu lub ograniczaniu dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczania podjęcia pracy zarobkowej.
6. **Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Przyjmuje postać ciągłego niezaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych oraz psychicznych członków rodziny przez sprawujących nad nimi opiekę bliskich. Ten rodzaj przemocy może mieć formę niedożywiania dzieci, niewłaściwej opieki nad osobami starszymi, a także lekceważenia emocjonalnego, psychicznego oraz nieokazywania uczuć.
7. **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** – inaczej „cyberprzemoc”, to forma przemocy, która wykorzystuje Internet i inne technologie cyfrowe w celu poniżania lub ośmieszania innej osoby, jej nękanie, zastraszania. Polega

na wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów.

8. **Inne rodzaje zachowań mających charakter przemocy** – niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków.

Zjawisko przemocy domowej można również scharakteryzować mając na uwadze jej formy. Najczęściej przedstawia się aspekty przemocy czyli poprzez podział na dwa tzw. typy przemocy; spontaniczną (gorącą) oraz chłodną.

Przemoc gorąca- ta forma przemocy może powodować negatywne i intensywne przeżycia związane z frustracją; zablokowaniem jakiś dążeń, niespełnianiem pragnień lub oczekiwań. U sprawcy pojawia się agresywna reakcja na stres, która nie zostaje powstrzymana i kieruje się przeciw innej osobie. Istotnym czynnikiem bywa przekonanie osoby stosującej przemoc o niezdolności osoby doznającej przemocy do obrony, a w efekcie poczucie własnej bezkarności. Słabość osoby doznającej przemocy wynika z przewagi fizycznej osoby stosującej przemoc lub okoliczności, w których osoba stosująca przemoc uzyskuje władzę psychiczną nad swoją ofiarą. Przemoc gorąca charakteryzuje się złością, gniewem, furią. Charakterystyczne dla niej są przeróżne formy ekspresji: krzyki, wyzwiska, obelgi, rękoczynny, impulsywne zachowania, gwałtowne zadawanie bólu. Opisywany rodzaj przemocy szybko się pojawia i równie szybko znika.

Przemoc chłodna- to forma znacznie spokojniejsza, choć jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, które są skutecznie tłumione i kontrolowane przez sprawcę. Zwykle polega na realizowaniu przez osobę stosującą przemoc swego planu zapisanego w jego umyśle, a czasem wynikają w przyjętych obyczajach lub kulturze danej społeczności. Zachowanie sprawcy nie wynika z gniewu czy furii ale z chłodnej kalkulacji i premedytacji. Podłożem tego rodzaju przemocy często jest chęć osiągnięcia przez sprawcę jakichś pozornie pozytywnych wartości czy celów, jak np. czyjeś dobro bądź utrzymanie ładu i porządku. Ten rodzaj przemocy jest szczególnie widoczny w środowiskach, gdzie w stosunkach międzyludzkich obowiązują autorytarne modele współżycia.

W literaturze często wskazuje się na okresowość zjawiska przemocy powołując na badania amerykańskiej psycholog Leonory E. Walker, która opisała cykliczne sytuacje, występujące przy zjawisku przemocy. Przedstawienie ich jest konieczne aby zrozumieć zjawisko przemocy oraz skalę trudności jaką napotyka zarówno osoby jej doznające jak osoby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w pracy mającej na celu zmianę sytuacji. Specyfika relacji między osobą stosującą przemoc, a ofiarą jest kluczowa dla diagnozy oraz wdrażania odpowiednich działań pomocowych. Przemoc ma tendencję do powtarzania się według cykli, w których wyróżniamy trzy niezależne fazy, zmienne pod kątem intensywności

i czasu trwania: Zdarzenia te określono „cyklem przemocy”, na który składają się trzy następujące po sobie fazy:

Faza narastającego napięcia - jest to pierwsza faza, w której z różnych przyczyn dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna się dzieć coś złego, przyczynami napięcia są często błahostki, drobne nieporozumienia. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana natomiast osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się uniknąć awantur. W tej fazie zauważalne jest zwiększone napięcie oraz pojawia się większa liczba konfliktów. Sprawca przemocy jest rozdrażniony, poirytowany, denerwuje się z powodu najmniejszej błahostki, może wyzywać, krytykować czy stosować inne krzywdzące zachowania. Natomiast druga osoba stara się schodzić z drogi, łagodzić sytuację, przewidywać, co może poprawić partnerowi nastrój. Warto wiedzieć, że osoba krzywdzona nie może zrobić nic, aby osoba stosująca przemoc zachowywała się inaczej, i dlatego dochodzi do drugiej fazy przemocy.

Faza ostrej przemocy - jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. W tej fazie zachowanie osoby stosującej przemoc jest gwałtowne i nieprzewidywalne. Dochodzi do różnych rodzajów przemocy, co czasami służy rozładowaniu napięcia jakie pojawiło się w poprzedniej fazie. Osoba krzywdzona jest przerażona, dlatego w efekcie zachowań osoby stosującej przemoc w tej fazie najczęściej zaczyna szukać pomocy; decydują się wzywać pomocy, złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Faza miodowego miesiąca - jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc zachowuje się wobec ofiary jak w okresie „miodowego miesiąca”, sprawca jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Osoba stosująca przemoc zaczyna przeproszać i zapewniać, że nie powtórzy się to nigdy więcej. W tym czasie osoby doznające przemocy zaczynają usprawiedliwiać zachowanie sprawcy, bronią go biorąc winę na siebie. Zachowanie osoby stosującej przemoc daje nadzieję osobie krzywdzonej na poprawę sytuacji, dlatego jeśli podjęła działania w poszukiwaniu pomocy, to w tej fazie z dużym prawdopodobieństwem wycofa się z nich. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.

IV DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE RYCZYWÓŁ

Diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Ryczywół, sporządzona została w oparciu o analizę danych pozyskanych w ramach działań prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na poniższej przedstawione wyniki składają się: dokumentacja związana z realizowanymi w latach 2021 - 2024 procedurami „Niebieskiej Karty”, które zgodnie z obowiązującymi przepisami wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, wyniki badań zrealizowanych w 2024 r. w ramach „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Ryczywół” oraz badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców w gminy, korzystających z różnego rodzaju wsparcia realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole.

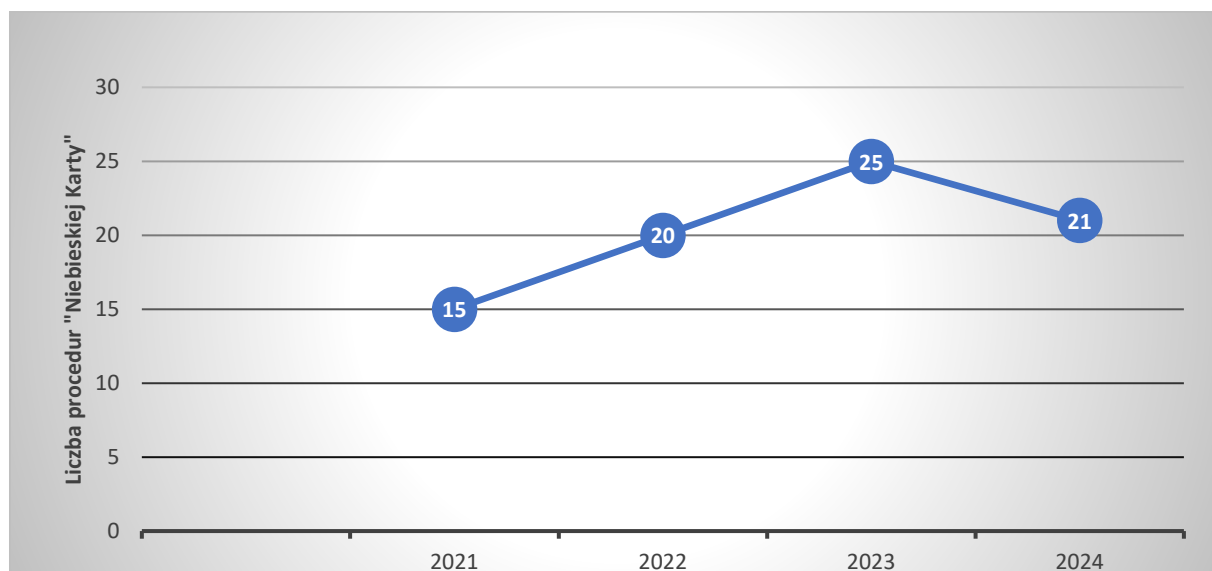
Niezwykle trudne jest w określenie wielkość zjawiska przemocy domowej na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się np. w rodzinie lub

w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Jedynie osoby zdeterminowane decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Przemoc jest zjawiskiem dynamicznym i niejednokrotnie, działanie służb rozpoczyna się gdy problem jest już zaawansowany. Przejawy przemocy mogą bowiem pojawiać się wcześniej, lecz dopiero faza ostrej przemocy przedkłada się na zgłoszenie problemu i realizację planu pomocy na rzecz osób doznających przemocy. Informacje i dane dotyczące problemu przemocy, uzyskano na podstawie diagnoz środowisk w których potwierdzono występowanie zjawiska przemocy. Kwestią sporną pozostaje wielkość zjawiska przemocy domowej w środowiskach niezdiagnozowanych; jeśli nikt nie zgłosił występowania tego problemu.

1. Diagnoza zjawiska przemocy

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że respondenci mają świadomość zjawiska przemocy; jej rodzajów oraz dostrzegają ją w swoim najbliższym otoczeniu. Najczęściej przemoc domowa kojarzona jest z przemocą fizyczną i psychiczną oraz dostrzegają powiązanie pomiędzy występowaniem przemocy a uzależnieniami lub chorobami psychicznymi. Respondenci deklarują chęć reakcji na przejawy przemocy, zarówno poprzez zgłoszenie problemu odpowiednim instytucją jak i pomoc we własnym zakresie. Mieszkańcy gminy Ryczywół wiedzą, gdzie szukać pomocy w przypadku wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia przemocy i wskazują Policję jako główną instrukcję mogącą zapewnić pomoc osobą doznającym przemocy jak i jej sprawcom.

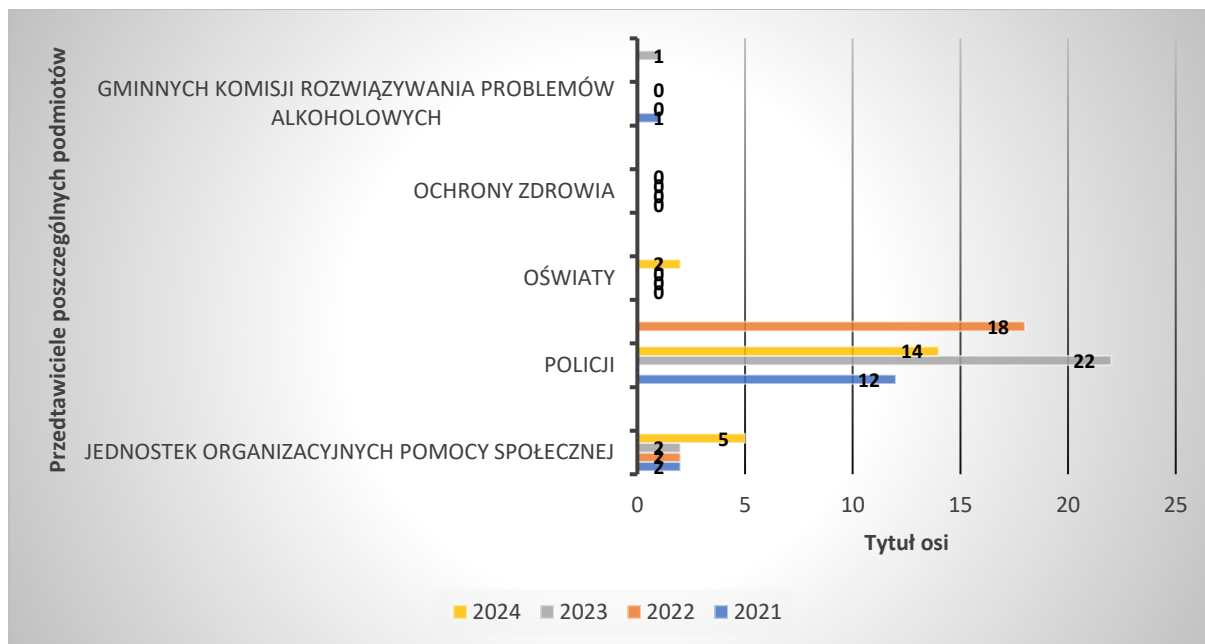
Liczba procedur „Niebieskiej Karty”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2024

Źródło: Opracowanie własne Z.I.

Z przedstawionych danych wynika, że zjawisko przemocy domowej na terenie Gminy Ryczywół występuje i w ostatnim roku przedstawia tendencję spadkową. Dane dotyczące pierwszej połowy 2025 r. wskazują także na tendencję spadkową- do 30.06.2025 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 8 procedur „Niebieskiej Karty”.

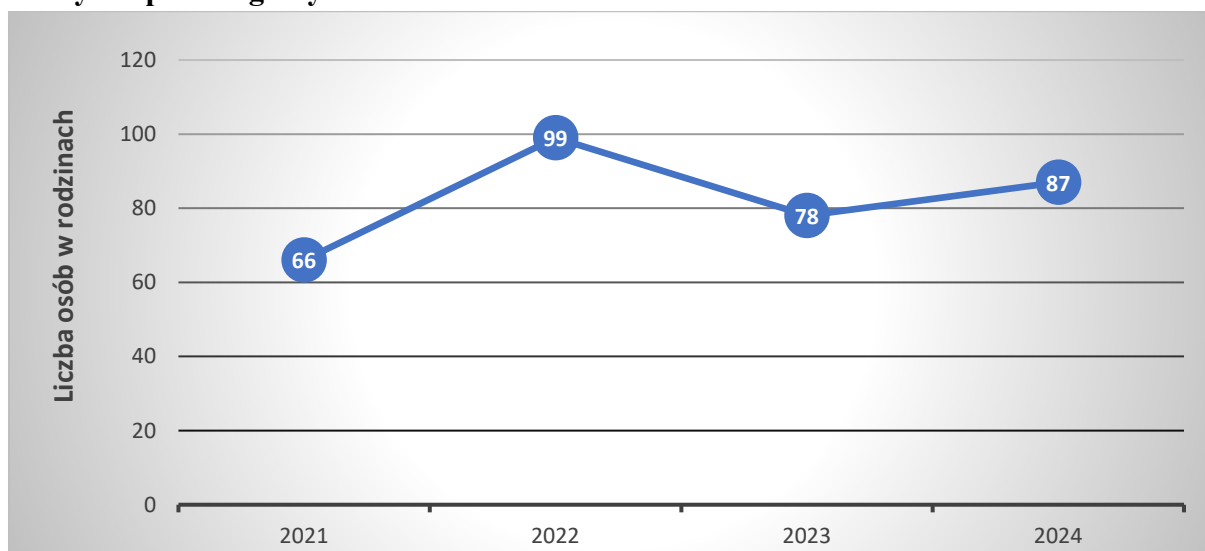
Liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta - A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę

Źródło: Opracowanie własne Z.I.

Jak wynika z wykresu procedurę „Niebieskie Karty” najczęściej wszczynają funkcjonariusze Policji, gdyż przedstawiciele tej instytucji w przypadku interwencji jako pierwsi reagują i diagnozują przemoc i wszczynającą procedurę. Drugą grupą najczęściej inicjującą procedurę, są przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Liczba osób objętych działaniami w związku z prowadzonymi procedurami „Niebieskiej Karty” w poszczególnych latach

Źródło: Opracowanie własne Z.I.

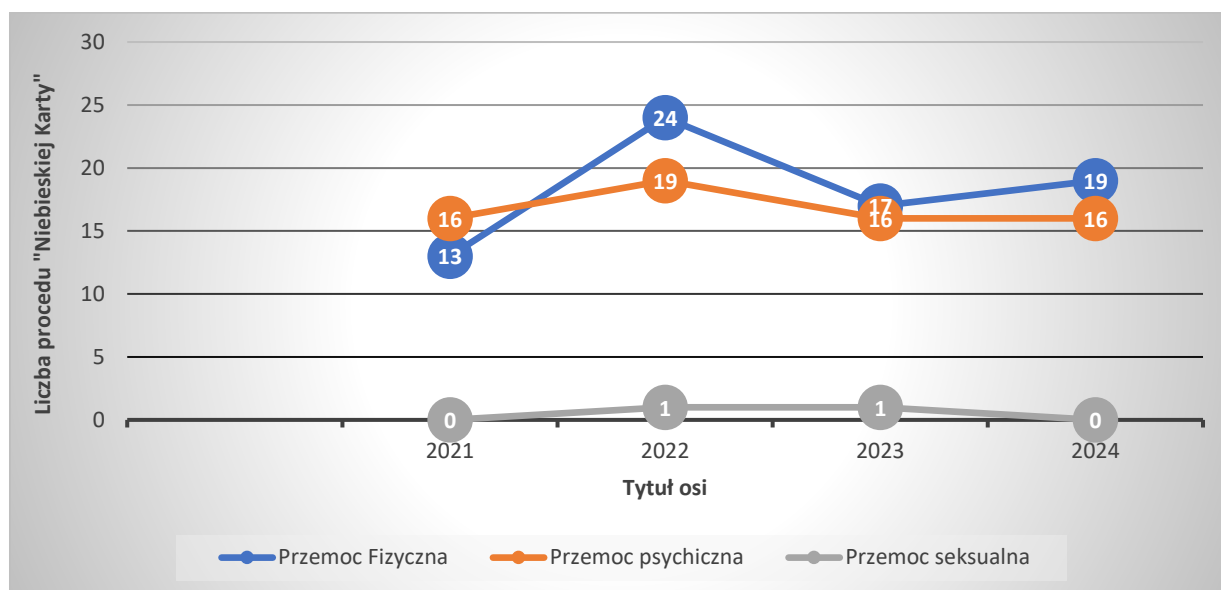
Niezwykle trudne jest w określenie wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w środowisku ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Jedynie osoby

zdeteminowane decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Odsetek osób objętych w działaniami w ramach wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w stosunku do liczby mieszkańców w badanym okresie przedstawia się następująco:

- 0,93% w 2021 r.,
- 1,42% w 2022 r.,
- 1,12 % w 2023 r.,
- 1,27% w 2024.

Dane pozyskane w pierwszej połowie 2025 roku wskazują na dalszy spadek liczby osób objętych działaniami grup diagnostyczna pomocowych.

Rodzaje przemocy wskazywane w formularzach „Niebieskiej Karty”

Źródło: Opracowanie własne Z.I.

Z zestawień wszystkich danych zawartych w realizowanych procedurach „Niebieskiej Karty” można wyciągnąć wniosek, że przemoc domowa występuje tak w rodzinach obciążonych ubóstwem, jak i w rodzinach o dobrym statusie materialnym, które nie figurują w rejestrach świadczeniobiorców pomocy społecznej. Problem przemocy może dotknąć każdego człowieka; bez znaczenia jest wiek, rodzaj wykształcenia, wykonywany zawód czy pozycja społeczna. W Gminie Ryczywół przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Pozostałe szczególnie wrażliwe kategorie osób doznających przemocy domowej to: dzieci, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne, a więc osoby wymagające na co dzień wsparcia ze strony najbliższych. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane dzieciom, zarówno doznającym przemocy w rodzinie, jak i będącym świadkami przemocy. Działania podejmowane przez podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej mają kluczowe znaczenie w walce z tym problemem społecznym. Tylko współpraca oraz zaangażowanie wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań na rzecz osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” gwarantują skuteczność podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy.

2. Wnioski i rekomendacje wynikające z „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Ryczywół”

Problem przemocy domowej:

– W subiektywnej ocenie 14% badanych przemoc domowa jest w ich społeczności lokalnej raczej częstym i bardzo częstym zjawiskiem.

– 6% mieszkańców wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 24% przyznało, że nie jest pewne, ale ma co do tego podejrzenia. Należy jednak pamiętać, że przemoc domowa jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób doznających przemocy domowej nie zgłasza się po pomoc.

– 7% respondentów przyznało, że sami doświadczyli przemocy ze strony członka swojej rodziny. Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy to badani wskazują najczęściej, że doświadczyli przemocy ekonomicznej, przemocy fizycznej oraz przemocy psychicznej.

Analiza informacji otrzymanych w trakcie diagnozy przeprowadzonej wskazuje, że przemoc domowa nie jest zjawiskiem często spotykanym wśród mieszkańców, jednak ma destrukcyjny wpływ na środowisko w którym występuje oraz może rodzić poważne konsekwencje. Pomimo istniejących uregulowań prawnych, rosnącej świadomości na temat przemocy i aktywności instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, problem ten stanowi realne zagrożenie dla funkcjonowania osób i rodzin. Dlatego bardzo ważne jest oddziaływanie profilaktyczne, wzmocnienie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ich funkcji oraz rozwój systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej. W związku z tym, dalsze prowadzenie i rozwijanie działań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej jest zasadne i potrzebne w celu zmniejszenia skali występowania tego zjawiska.

3. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Ryczywół.

Zgodnie z uregulowaniami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej osobie doznającej przemocy udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Wobec osób stosujących przemoc domową zakłada się z kolei stosowanie przewidzianych w ww. ustawie środków mających na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w 2023 r. Zarządzeniem Wójta Gminy Ryczywół został utworzony Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół, który kontynuuje zadania Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego w 2011 r. Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania domowej. Zespół Interdyscyplinarny podejmuje działania mające na celu ochronę osób lub całych rodzin znajdujących się w kryzysie wynikającym z przemocy domowej, w tym zadania związane z realizacją procedury „Niebieskiej Karty”.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ryczywole,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole,
- Komendy Powiatowej Policji w Obornikach,
- Placówek oświaty funkcjonujących na terenie Gminy Ryczywół,
- Placówek służby zdrowia funkcjonujących na terenie Gminy Ryczywół,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Obornikach,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;

- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Praca z osobami dotkniętymi przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Warunki realizowania procedury reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870). Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. W formularzu tym wskazuje się wszystkie osoby doznające przemocy domowej i wszystkie osoby stosujące przemoc domową. Przedstawiciel powyżej wymienionych podmiotów wszczynający procedurę „Niebieskiej Karty” przekazuje wypełniony formularz do członka Zespołu Interdyscyplinarnego. Następnie w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań których mowa w art. 9b ust. 8 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, powoływana jest grupa diagnostyczno- pomocowa, dla danej procedury „Niebieskiej Karty”. W skład grupy diagnostyczno- pomocowej wchodzi pracownik socjalny oraz funkcjonariusz policji. Na wniosek ww. członków, grupa może zostać poszerzona o przedstawicieli pozostałych podmiotów wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Do głównych zadań członków grup diagnostyczno- pomocowych należą m.in.:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;

- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
 - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Członkowie grup diagnostyczno- pomocowych podejmują w środowiskach działania mające na celu zdiagnozowanie i rozwiązanie problemu przemocy m.in. poprzez:

- zapraszanie na posiedzenia grup osób, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz przeprowadzanie rozmów z nimi i wypełnianie formularzy „Niebieska Karta” C, gdzie ustalany jest plan pomocy oraz dalsze działania grupy diagnostyczno-pomocowej i zaproszonej osoby,
- wzywianie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową na spotkania grup, gdzie są one informowane o prawnych skutkach stosowania przemocy, jak również o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej oraz wypełniany jest z nimi formularz „Niebieska Karta” D,
- udzielanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w instytucjach pomocowych takich jak; Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Posterunek Policji, Placówki Zdrowia, Prokuratura, Sąd Rejonowy, Placówki oświatowe itp.,
- kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o zmotywowanie do podjęcia leczenia osób co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc, a mających problem z nadużywaniem alkoholu,
- informowanie i osób podejrzanych o stosowanie przemocy o możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- kierowanie pism do Prokuratury bądź Sądu, informujących o podejrzeniu stosowania przemocy domowej,
- stały monitoring sytuacji osób i rodzin poprzez regularne odwiedziny w rodzinie pracownika socjalnego oraz funkcjonariusza policji, w czasie trwania procedury i przez 9 miesięcy po jej zakończeniu.

4. Analiza SWOT.

SWOT to akronim angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Ryczywół. Analiza SWOT przeprowadzona na potrzeby niniejszego Programu ma na celu identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, z którymi musi się zmierzyć Gmina Ryczywół. Niżej przedstawiona analiza pozwala na określenie, jakim potencjałem i zasobem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej dysponuje gmina w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy.

MOCNE STRONY

- Aktywne działanie zespołu interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych oraz instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia i poradnictwa.
- Wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodzinami i osobami dotkniętymi zjawiskiem przemocy domowej.
- Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy domowej i gotowość do reagowania na sytuacje przemocy.
- Współpraca między instytucjami w udzielaniu pomocy osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą domową.

SŁABE STRONY

- Niedostateczna wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej o wzajemnych kompetencjach.
- Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych dotyczących usunięcia sprawcy z miejsca zamieszkania.
- Brak działających w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.
- Utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy dotyczące zjawiska przemocy.
- Brak wsparcia psychologicznego i superwizji dla przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

SZANSE

- Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez zespół interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez grupy diagnostyczno-pomocowe.
- Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
- Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa, zmiany umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy w środowiskach zagrożonym przemocą.
- Zmiana postaw społecznych, obalenie mitów i stereotypów o tematyce przemocy.

- Zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej.

ZAGROŻENIA

- Wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych w związku z przemocą.
- Ograniczone środki finansowe na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
- Problem uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub chorób psychicznych w środowiskach.
- Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (cyberprzemoc).
- Wypalenie zawodowe pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY RYCZYWÓŁ NA LATA 2025-2030

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i opartym o wcześniej przeprowadzoną diagnozę. Głównym założeniem programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

1. Adresaci programu

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są:

- osoby doznające przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne,
- osoby stosujące przemoc domową,
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej w środowisku,
- społeczność lokalna – mieszkańcy Gminy Ryczywół.

2. Realizatorzy programu

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół oraz Grupy Diagnostyczno- Pomocowe,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole,
4. Komenda Powiatowa Policji w Obornikach,
5. Placówki oświaty funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
6. Placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Obornikach,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach,
9. Społeczność lokalna.

3. Cel główny i cele szczegółowe programu

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025 – 2030 jest:

zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych:

a) *Wsparcie i pomoc dla osób doświadczających przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą domową.*

Kierunek działań:

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Gminie Ryczywół.

Działania:

- funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej
- tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych w ramach wdrożonych procedur „Niebieskiej Karty”
- realizacja procedury Niebieskie Karty przez uprawnione podmioty,
- wdrożenie pracy socjalnej, w tym praca na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności z dziećmi, kobietami, osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: rodzinnego, socjalnego, psychologicznego, prawnego itp.
- realizacja procedury Niebieskie Karty przez uprawnione podmioty,
- rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- prowadzenie stałej analizy przemocy domowej na terenie Gminy Ryczywół przy wykorzystaniu różnych metod badawczych (m.in. ankieta, wywiad, analiza danych), mających na celu weryfikację skuteczności działań.

Wskaźniki:

- liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno– pomocowych,

- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno– pomocowych,
- liczba realizowanych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem zdrowia lub życia.

Termin:

2025-2030

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół oraz Grupy Diagnostyczno- Pomocowe,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole,
- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach,
- Placówki oświaty funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
- Placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

b) Podejmowanie oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunek działań:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, a także podejrzanych o stosowanie przemocy.

Działania:

- kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym
- przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc domową,
- izolowanie lub uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnym lub w programach psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba przeprowadzonych rozmów, w tym liczba wypełnionych formularzy D „ Niebieskiej Karty”,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba wniosków skierowanych do GKRPA o podjęcie działań wobec osób uzależnionych.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół oraz Grupy Diagnostyczno- Pomocowe,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole,

- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach,
- Placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

c) Podjęcie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunek działań:

Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Działania:

- inicjowanie lub udział w lokalnych oraz ogólnokrajowych kampaniach społecznych, których celem jest przeciwdziałanie przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o działalności zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych,
- prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej przez instytucje działające w tym zakresie na terenie gminy, powiatu lub województwa.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kampanii, w tym spotkań, pogadanek profilaktycznych dla mieszkańców,
- liczba osób, które korzystają z różnych form wsparcia, lokalnych kampanii społecznych oraz ogólnokrajowych
- liczba i rodzaj działań profilaktycznych przeprowadzonych przez instytucje na terenie
- liczba informatorów, broszur, plakatów, ulotek dotyczących przemocy domowej udostępnianych mieszkańcom gminy

Termin realizacji:

2025–2030

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole
- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach,
- Placówki oświaty funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
- Placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie Gminy Ryczywół,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.

d) Podniesienia jakości i dostępności wsparcia na rzecz środowisk w których zdiagnozowano problem przemocy domowej.

Kierunek działań:

Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Działania:

- organizacja szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- uczestniczenie w konferencjach, szkoleniach, wizytach studyjnych itp. organizowanych przez inne instytucje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- Liczba szkoleń, konferencji, wizyt studyjnych itp. z których korzystali członkowie zespołu lub grup diagnostyczno-pomocowych,
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach,

Termin realizacji:

2025–2030

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole.

4. Przewidywane efekty realizacji programu

Realizacja działań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma na celu zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej, poprzez:

1. Podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach problemowych.
2. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej we wszystkich grupach społecznych.
3. Zwiększenie skuteczności i poprawa koordynacji działań służb pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
4. Podniesienie jakości usług i lepsza dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym oraz podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.
5. Podniesienie i doskonalenie kwalifikacji, wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Źródła finansowania

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025 – 2030 finansowany będzie ze środków własnych Gminy Ryczywół. Ponadto zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł, w tym ze środków pozyskanych w ramach programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz dotacji konkursowych.

6. Monitoring i ewaluacja

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025 – 2030 opierał się będzie przede wszystkim na zbieraniu i analizowaniu informacji przekazywanych przez podmioty zaangażowane w jego realizację. Ewaluacją prowadzonych działań ujętych w Programie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole w porozumieniu z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Wskaźnikami ewaluacji będą m.in. liczba wszczętych i prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”, liczba osób wskazanych jako doznające przemocy domowej, liczba sprawców przemocy domowej, liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu. Stały, coroczny monitoring i ewaluacja programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań i sposobów ich realizacji, w celu zwiększenia efektywności pracy poszczególnych podmiotów w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. W sytuacji dostrzeżenia konieczności modyfikacji działań, możliwa będzie ich korekta.

Niezbędne dane będą pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację założeń programu i gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół. Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole, który zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wypełniając powinność wymiany informacji, mającej zapewnić sprawne i skoordynowane działania podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Ryczywół do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Radzie Gminy zbiorcze informacje z realizacji programu.

VI PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025-2030 zakłada podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania występowaniu przemocy w środowisku lokalnym oraz zwiększenie skuteczności podjętych działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy. Podejmowanie zadań w oparciu o założenia Programu przyczynią się także do zwiększenia dostępności do profesjonalnej i skutecznej ochrony ofiar przemocy i edukacji społeczeństwa w zakresie wiedzy o problemie i zmianie sposobu pojmowania zjawiska przemocy domowej.

Niniejszy program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania i rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej oraz tworzenie warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 t.j.) na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac przedstawicieli gminnych jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Program określa i aktualizuje wachlarz zaplanowanych działań, których celem jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Ryczywół.

Niniejszy program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania i rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej oraz tworzenie warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XIV/111/2025
Data dokumentu	2025-08-22
Organ wydający	Rada Gminy Ryczywół
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ryczywół na lata 2025 – 2030
Identyfikator dokumentu	30130939-8818-4A26-B82F-65FA633FEF3D

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:

Sygnatura	Signature-918071419
Numer seryjny	1DAD21C34993A36B569B9F44EA606863003AE4CC
Osoba podpisująca	Szymon Chmielewski
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	28.08.2025 14:48:05
Zakres podpisu	Podpis całego dokumentu
Wystawca certyfikatu	VATPL-5260300517 COPE SZAFIR - Kwalifikowany Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. PL